

Európai kihívás: A tudományos ismeretek és az alkalmazható fenntartható gazdálkodási gyakorlat összehangolása a klímatudatos mezőgazdaság elérése érdekében

Az európai döntéshozók számára az a kihívás, hogy olyan mezőgazdasági és környezetvédelmi politikákat dolgozzanak ki, amely magában foglalja a fenntartható talajhasználatot és gazdálkodást a klímaváltozás hatásainak hatékony csökkentése érdekében a különböző geo-klimatikus régiókban úgy, hogy közben áthidalja a nemzeti szintű igényeket és törekvéseket.

Szerző: Line Carlenius Berggreen.

Aratás az INIA „La Canaleja” mezőgazdasági kísérleti telepén (Alcalá de Henares, Spanyolország). A hosszú távú növénytermesztési tartamkísérletben különféle búzafajtákat vizsgálnak szemiárid körülmények között. A különböző kezelésekkel azt vizsgálják, hogy melyik módszer hatékonyabb a nitrogénfelvétel és a vízfelhasználás tekintetében. Fotó: José Luis Gabriel.

Az elmúlt hónapokban az EJP SOIL programban az érintett felek bevonásával megkezdődött a meglévő kutatási eredmények, az érvényben lévő szakpolitikák és a jelenlegi gazdálkodási gyakorlatok feltérképezése és azonosítása európai szinten.

„Nagyon sok erőfeszítést igényel az érintett felek bevonása. Minden érdekelt felett meghallgatunk, hogy az agrárszektorban résztvevők összes véleménye bekerüljön a kutatási ütemterv kialakításába”- mondja David Wall, tudományos főmunkatárs (Teagasc, Írország).

David Wall irányítja azt a munkát, amely a döntéshozók bevonásával a kutatás és a gyakorlat közötti kapcsolat áthidalására és megerősítésére összpontosít. Politikai döntéshozókkal készített interjúk segítségével mérik fel az új kutatásokra, adatokra vonatkozó igényeket.

A tudásfejlesztés és a gyakorlat összekapcsolása - A kutatás visszacsatolása a végfelhasználóhoz

Ebben a témában az igények és törekvések nemzeti szinten nagy különbségeket mutatnak. A felmérés eredménye szerint a talajjal kapcsolatos ismereteink szintje a társadalmi és gazdasági különbségek alapján változó. Hivatkozások szerint a politikai képviselők kezdenek megjelenni és bekapcsolódní a munkába, ezzel javul a különböző országok működésének megértése abban, hogy a nemzeti szakpolitikai döntéshozók hogyan érzékelik a dolgokat alulról felfelé vagy felülről lefelé.

A partnerországok alábbi példái azt mutatják, hogy új ismeretekre és érthető ajánlásokra van szükség a politikai döntéshozók számára, valamint könnyen használható eljárásokat kell a gazdáknak megfogalmazni.

A litván agrárminisztérium arra számít, hogy az EJP SOIL program gyakorlati eredményei alapot nyújt a politikusok számára a jövőbeli gazdasági fejlődésre és a jogalkotási folyamatok megalkotására vonatkozó iránymutatások kidolgozásában.

Spanyolországban a tudományos ismeretek alkalmazása nagyon különböző, és fokozni kell a tudástranszfert a gazdák számára a jövőben. Ezek a hiányosságok a kutatók és a gazdálkodók között megakadályozzák a kölcsönös tudáson alapuló fenntartható mezőgazdasági stratégiák együttes tervezését és a javasolt intézkedések helyi viszonyok közt történő alkalmazását.

Norvégia, ahol a szántóterületek az ország területének mindössze 3%-a, azzal a politikai dilemmával küzd, hogy hogyan tudja támogatni a gazdasági növekedést és fejlődést anélkül, hogy értékes mezőgazdasági területeket kellene feláldoznia.

Hasonlóképpen Svájcban, ahol például a környezeti korlátok miatt - meredek lejtőkkel rendelkező földterületek aránya magas, a hegyvidéki térségekben a kedvezőtlen éghajlati viszonyok uralkodnak és a viszonylag kisméretűek a gazdaságok - ezeket a mezőgazdasági célkitűzéseket nehéz elérni. A svájci politikusok felhívják a figyelmet a kutatásra, a politikai döntéshozók és a gazdálkodók közötti kölcsönös megértés nagy hiányára. Politikai szinten azonban elismerik a tudástranszfer javításának óriási szerepét.

David Wall hangsúlyozza, hogy nemcsak a politikusok véleménye fontos és mondják meg hogy mit kell csinálni. Az EJP SOIL program mindenkiről szól, a gazdálkodóktól kezdve, az oktatókon, szaktanácsadókon és cégek képviselőin át a politikusokig mindenkinek lehetősége van bekapcsolódni a programba és elmondani, hogy mi az igénye és meggyőződése a jövőre nézve. Ennek alapján „politikai szinten” elvégzendő munka az, hogy alaposan megvizsgáljuk, mit jelentenek ezek az igények az egyes országok számára, és ez hogyan fog kinézni Európa különböző részein, valamint a különböző geo-klimatikus régiókban.

A társadalom lelkiismeretének ébredése - Zöld politika a politikában

Saskia Keesstra, az EJP SOIL ütemterv kidolgozásának vezetője örömmel megismétli, hogy az EJP SOIL program célja, hogy a tudás és technológiák előállításához szükséges releváns kutatási projektek és kiegészítő tevékenységek közös tervezésébe a partnerországokból az érdekelt felek be legyenek vonva. A [EJP SOIL tudásmegosztási](#) folyamata ciklikus. A talajra vonatkozó új tudás, új készségek és újabb kapacitások kialakítása regionális, nemzeti és európai szinten a folyamatos ciklikus visszacsatolások segítségével osztható meg.

Az eddig elvégzett felmérés eredménye azt mutatja, hogy a társadalom lelkiismerete változik. David Wall szerint az éghajlatváltozás több évtizede napirenden van, befolyásos emberek beszélnek róla; és közben a háttérben megváltozott a helyzet és most már a téma bekerült a politikába is. Ez már nem csak „BESZÉD”. Korábban csak olyan fontoskodó emberek vettek részt benne, akik kiabáltak és felhajtást csináltak.

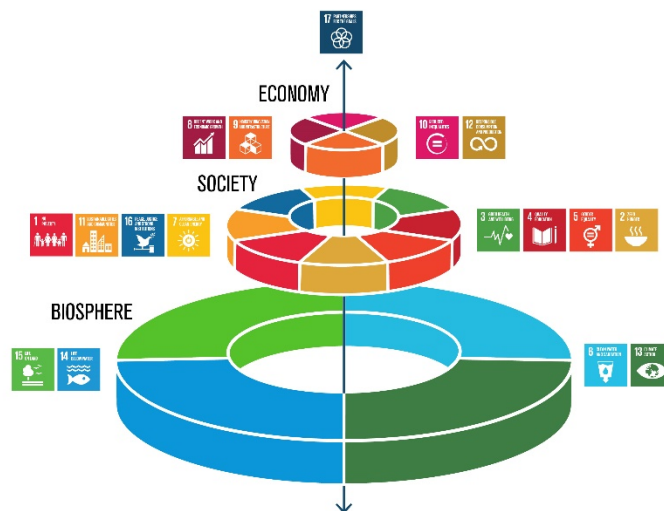
Most hétköznapi emberek az utcán, a választók azt mondják: "Ez fontos nekünk!". Az emberek már megnézik, hogy mit honnan szerezzenek be és tudatosan vásárolnak. Ettől a multinacionális cégek megijedtek és rájöttek arra, hogy nem fogják megúszni pusztán üres fecsegéssel a dolgot. A civil társadalom immáron bizonyítékokat követel.

Példaként említi David Wall a legutóbbi írországi választásokat, ahol egyértelmű jelzést kapott a politika, hogy a klímaváltozás és az azzal összefüggő kérdések érdeklik az embereket.

„A négy évvel ezelőtti országos választáson ez a téma nem volt annyira fontos és a kampányban sem hangsúlyozták eléggé. De most már a téma kiemelten szerepel az új kormány napirendjében és tükröződik a hatalomra került kormánytagok véleményében.” mondja David Wall.

A gazdaságok és a társadalmak a bioszféra beágyazott részei.

Saskia Keesstra a stockholmi modellt ([Stockholm resilience model](#), más néven „SDG emeletes torta diagram”) használja annak bemutatására, hogy a gazdaságok és társadalmak a bioszféra beágyazott részei. Az alábbi ábrán jól látható, hogy a talajoknak fontos és kiemelkedő szerepük van az ENSZ Fenntarthatósági Fejlődési Célja ([17 UN Sustainable Development Goals \(SDGs\)](#)) között. Többek között a SDG15 Szárazföldi ökoszisztémák védelme, az SDG13 Fellempés a klímaváltozás ellen és az SDG2 Az éhínség megszüntetése nagymértékben támaszkodik a talajra, mint természeti erőforrásra.

1 ábra: Stockholmi rugalmassági modell

Az 1. ábra bemutatja, hogy a társadalmi, gazdasági és ökológiai fejlődés hogyan kapcsolódik egymáshoz. A talaj a bioszféra része, és a szárazföldön élő és dolgozó emberek a társadalom és a gazdaság is részei ennek a diagramnak. A sikeres, fenntartható talajhasználati és gazdálkodási megoldások megtalálásához a gyűrűk közötti kapcsolatokat egészében kell figyelembe venni.

Az európai politika még soha nem mondta ki: „Mást csinálsz, mint a szomszédod!”

Európa nem egységes. Egyes régiók problémája más és más, például valahol könnyű homok talaj, máshol nehéz agyag talaj van. Az EJP SOIL az „Európa környezeti rétegzettségét” (Metzger et al., 2005) használja a különböző éghajlati zónák elkülönítésére. Európa egy nagy “ernyő”-ként működteti a politikát, amely igyekszik igazságos és megkülönböztetéstől mentes lenni. Az európai politika nagyon sok autonómiát ad vissza az egyes országoknak - saját politikát alakítsanak ki a saját körülményeikhez, ami hatalmas változékonyságot eredményez az Európa szerte. Minden egyes ország regionális és nemzeti célokat céloz meg, és különböző módon kormányoz, ami teljesen helyes, de hogyan egyeztetethők össze a nemzeti célok pl. az ENSZ átfogó Fenntarthatósági Fejlődési Céljaival?

Azért érdekes lenne megkérdezni, hogy egy ország fenntartható talajhasználati és gazdálkodási céljainak elérésére irányuló politikai erőfeszítések és eszközök ésszerűek-e Európa más területei és régiói számára, vagy sem?

*„Ez politikai szempontból kényes kérdés, mivel a méltányosság kérdéseessé válik” - mondja David Wall.
„Egy európai politika általában nem mondja ki: Te mást csinálsz, mint a szomszédod! De ha tovább*

akarunk lépni, ez egy fontos kérdés, amelyet a környezet, a talajtípus és a gazdálkodási összefüggések alapján kell feltenni. "

Az EJP SOIL program minden politikai szinten működik. „Ez nem olyan, mint a vízkeretirányelv, ahol meghatározhatjuk saját helyi vagy országos vízminőségünket. Mindannyian a légkörre támaszkodunk a belélegzett oxigénre és annak hatására az éghajlatunkra stb. Ha üvegházhatású gázok feldúsulnak, akkor az mindenkit érintő probléma. Ebben a helyzetben nem fogjuk megúszni a „szennyező fizet” elvet. Ez komoly globális probléma. Európa összeállt, és minden érdekelt fél részt vesz benne.” - mondja David Wall példaként.